

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno, četrtletno K 30.—

Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Mesečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 31. julija 1920.

Št. 168.

Protić hoče pregnati bosanske kmete.

Nejasen položaj v vprašanju nove vlade. — Italijanski poraz pri Valoni. — Napad na Črno goro.

Posetnikom Orlovskega tabora.

Vam, ki prihajate te dni v naš napredni jugoslovnski Maribor na Orlovski tabor, vam veljajo te besede. Iz širnega sveta ste prišli, različni nagibi so vas povedli na pot, da vidite naše mesto. Mnogo jih je med vami, ki niti ne veste, kaj je Orlovski tabor, ki se čudite, da naše mesto ni odeto v oni praznični sijaj, kakor ste pričakovali, ko so vam kričeča vabila onih, ki so ta tabor priredili zatrjevala, da bo ta prireditev slovenske misli, ki ima poleg tega tudi namen pokazati vam, da je Maribor slovensko mesto, in da je bila laž vse ono, kar so govorili sovražniki Jugoslavije in Jugoslovenov o tem mestu.

Toda to, kar so vam pravili, to je bila laž, nalagali so vas. Orlovski tabor, na katerega ste prispeli, ni slovanska prireditev in njen namen ni pokazati vam, da je Maribor slovenski. Namen te prireditve je strankarski, klerikalno-internacionalen in pokazati je hotel le, da je Slovenija klerikalna, da je to mesto, v katero so vas povabili klerikalno.

Molčali smo in nismo vam v svet pošiljali pojasnil — počakali smo vas tu in vam sedaj tu pokazali, da to ni res. S tem,

SPOMIN.

Bil sem v Ljubljani na regentovem obisku. Stal sem na prostoru za kmečkimi vozovi in sem z veseljem opazil navdušenje naših fantov in deklet, ko je šel sprevoz mimo njih. Tam na drugi strani je iz vseh oken gledalo na ti-soče glav, roke so mahale, robci so plapolali po zraku. Naenkrat, kot bi odrezal, je to navdušenje pojenjalo. Dolge vrste beguncev so šle mimo in za njimi je nastala grobna tišina. „Orel“ je šel v sprevodu. Pospešil sem korak in sem prišel do „Nar. doma“. Tam so se še vedno vsipale vrste beguncev z napisi zasedenih krajev proti Bleiweisovi cesti — navdušenje med občinstvom je bilo nepopisno. Na to je naenkrat nastal molk: roke so se povesele, glave so se sklonile, robci so izginili. Le tam pred Narod domom, kjer so stali lemenatarji, je bilo čuti nekaj klicev, ki pa niso vzbudili odmeva v množici. V sprevodu so se pojavile zastave klerikalne organizacije: zastava sv. Mihaela (krščan. soc. zveze) orlovska itd. Ta trenotek me je bilo sram. Spomnil sem se na sledeči dogodek: N kaj dni po sarajevskem atentatu nas je obvestil neki železniški uradnik, da leži na

da vas nismo sprejeli, kakor bi vas kot tuje goste in posebnike našega lepega jugoslov. mesta morali sprejeti, s tem, da nismo okrasili naših hiš, da nismo razobesili zastav, s tem smo na dostojen način in molče pokazali, da ste nasedli lažem, da oni, ki so vas sem povabili, niso tu gospodarji, da ta hiša v katero ste prišli, ni last vaših vabilcev, da je ta hiša naša, da je to mesto dom naprednih strank, da so oni, ki so vas povabili tu le neznatna peščica.

Čudili se boste pač, da je po vsem tem vendarle naš magistrat v rokah klerikalcev. Ne čudite se. Načelnik našega magistrata ni župan izvoljen od nas, on je od klerikalne vlade ljubljanske, ki se je potem nasilja polastila deželne eksekutivne moči imenovan gerent. Istotako so imenovani tudi vsi njegovi svetovaici. Maribor ni imel še nikoli klerikalnega župana in ga, kadar bo dana ljudstvu prosta volja voliti si svojega načelnika tudi nikoli ne bo imel.

Pa tudi oni, ki so vas pozdravili, ki so razobesili zastave, niso storili iz proste volje, ampak le pod pritiskom terorja one nasilno imenovane občinske oblasti, ker so momentano od nje odvisni.

To smo vam hoteli povedati, ker bi u-

ljubljskem kolodvoru 10.000 izvodov cirilice, ki so jo bili nam poslali za našo reklamo iz Dalmacije. Šel sem na kolodvor, da to stvar uredim. Ko sem srečno spravil zaboj iz skladišča, sem opazil množico, ki se je zbirala pred kolodvorom, kajti ta dan se je peljal dvorni vlak z rakvami skozi Ljubljano. Stopil sem tudi jaz k prehodu čez Dunajsko cesto, da vidim to ceremonijo. Opazoval pa sem tudi ljubljansko množico in poslušal razne opazke, da bi vedel, kako je s erbofilstvom pri nas.

Takrat je prišla po Dunajski cesti posebna deputacija orlov in kršč. soc. zveze z zastavami, na katerih so bili v znak sožalja črni žalni trakovi. Deputacija z zastavami se je postavila pred ranto na Dunajski cesti in ko je prišel dvorni vlak, so se zastave globoko nagnile. „Slovenec“ je mnogo pisal o tem. Ljubljancani so to „izjavo udanosti“ prezrli in na Dunaju je menda v splošni zmešnjavi tudi niso opazili. A jaz sem jo videl in sem se sramoval in ko sem pri regentovem obisku v Ljubljani videl v sprevodu iste zastave, me je bilo sram. Danes so prišle te zastave v Maribor. Vi vsi, ki mimo greste, ne pozabite, da so te zastave bile na Dunajski cesti, ko je šel mimo oni vlak.

tegnili iz naše pasivnosti sklepati, da Maribor ni slovensko, ni jugoslovnsko mesto, Mesto, v katerega ste prišli je slovensko, je jugoslovnsko — toda klerikalno ni. Da je res slovensko, naj vam bo v potrdilo tudi to, da ni klerikalno, kajti če bi bilo klerikalno, potem bi res ne bilo jugoslovnsko. Kajti klerikalci, oni, ki so vas sedaj povabili sem, so še vedno isto, kar so bili v Avstriji, kjer so bili najzvestejši podaniki Habsburžanov in najljutejši sovražniki Srbov in Srbije, ki so nas, ki smo bili že tedaj Jugoslovni huje preganjali, nego Nemci ki so nas ovajali avstrijskim krnikom, nas vodili v ječe in obešali na vešala.

Toda ne le tedaj, taki so tudi sedaj. V naši ujedinjeni državi so separisti in rovarji proti skupnosti, moči in ugledu naše države. Zakrivili so že več vladnih kriz in zakrivili so tudi najnovejšo.

Orlovski tabor sam pa ne le ni slovanska, ampak tudi telovadna prireditev ni — to je samo prireditev v propagando črne internacionalne, farovške diktature.

Če pa se hočete prepričati, da je Maribor res slovenski, tedaj pridite danes mesec na zlet Sokolskega Saveza SHS. Tedaj se boste o tem prepričali, tedaj vas bomo sprejeli mi v naši hiši, tedaj boste naši gostje in spre-

Spominjam se tistih prvih dni vojne. Iz domobranske vojašnice je odhajal polk za polkom na kolodvor. Ko so odhajali naši Janezi, so jim naredili orli posebno svečan sprevoz. Bilo je zvečer okoli devetih. Po Poljanski cesti se je valila masa z godbo in besnim krikom; v ospredju je katoliška mladina nesla lampijone, sredi njih so nosili orli nekaj slavolok, v sredi je bila slika cesarja Franca Jožefa, obdana z zelenjem in zastavami. Janezi so kleli, ko so videli to maškerado pred seboj, katoliška mladina pa je kričala: Doli s Srbijol! Živela Avstrija! Taka katoliška parada se je ponavljala pri odhodu vsakega večjega oddelka iz Ljubljane.

Tako so hoteli ti ljudje z našo krvjo pridobivati svoj ugled na zgoraj. Šlo jim je od srca — bili so priganjači za klavnico.

Danes gredo ti ljudje po mariborskih ulicah. Vi vsi, ki mimo greste, ne pozabite, da so bili to oni junaki, o katerih je poročal „Slovenec“ in drugi njihovi listi. Dne 23. marca 1915 je padel Przemysl. Koliko nad smo imeli takrat mi vsi, ki smo pričakovali odločilnega udarca na Dunaj. Peljal sem se s kolesom po deželi, da vidim, kakšno je razpoloženje med narodom. Bil je lep pomladanski dan, škrijanci

jeli vas bomo z vsemi častmi in s slovansko gostoljubnostjo. Te besede veljajo pred vsem vam, bratje iz Hrvatske in Čehoslovaške, pa tudi vsem drugim Jugoslovenom in sinovom drugih narodov.

Mariborsko prebivalstvo.

Atentat poverjenika dr. Vrstovška na javno žensko učiteljsko v Mariboru.

Nameraval ga je že lansko leto, a letos ga je izvršil. Lani je milostno dovolil, da se je združilo javno žensko učiteljsko z moškim. Mislili smo, da bode to veljalo samo za kratko prehodno dobo dokler ni mogoče ustanoviti samostojnega ženskega učiteljskega seveda javnega. Ker smo se zanesli, da je v našem poverjeniku vsaj nekaj smisla za resnične kulturne potrebe, ne pa samo za strankarstvo, smo živeli v prijetni nadi, da pripravlja med šolskim letom otvoritev javnega ženskega učiteljskega v Mariboru. Mož je celo pustil, da so delale gojenke pripravnice posebno skušnjo za vstop v prvi letnik. Medtem je pa mislil, kako bi zadal smrtni udarec takem zavodu in priskočil zasebnemu učiteljsku šol. sester na pomoč. In imel je drznost, da je svojo strankarsko namerano tudi izvršil.

Izdal je ukaz, da s koncem pret. šol. leta preneha že samostojni prvi letnik za gojenke na moškem učiteljsku, v naslednje tri letnike pa se naj vzprejmejo samo dosedanje gojenke. Kaj bode z gojenkami pripravnic, ki zaradi prenapolnenosti niti ne morejo vstopiti v samostan, to je zanj seveda deveta briga. Deveta briga pa ni prizadetih in staršev in vsej naši javnosti, ki nima ne potrebe, ne smisla za samostansko vzgojo v toliki meri kakor pa poverjenik sam. Kaj takega je mogoče le pri naši vladi v Ljubljani, ker ji je strankarstvo glavna, vse drugo pa postranska stvar. Samo ob sebi umeven princip je, da naj se vzgajajo učiteljice za naše javne šole v javnih učiliščih, ne pa v zasebnih. Gospod poverjenik je seveda drugega mnenja, kakor kažejo dejstva in daje prednost samostanom.

Pri nas vlada občutno pomanjkanje učiteljstva in bode vladalo še leta in leta. Sedaj smo izhajali za veliko silo, ker so nas rešili iz zagate Primorci. Po urejenem jadranskem vprašanju, se bodo ti večinoma vrnili in kaj bode potem? Kaj bode s Koroško in s Prekmurjem? Na to menda g. poverjenik za prosveto ne misli. Ali je pa tako vnet Jugoslovan, da hoče

so peli nad polji, povsod sem videl vesele obraze. Tu glej, na „Katoliškem domu“ se vije črna zastava. Ustavim kolo in vprašam prvega človeka, kaj to pomeni. „Kaj ne veste, da je Przemysl padel“, mi odgovori človek in me gleda nekako resno. — „O, da,“ sem odgovoril in sem se peljal naprej. Tako so ti ljudje pozdravljali slovanske zmage. Danes pojdejo ti ljudje skozi jugoslovanski Maribor, ki je postal naš vsled zmage, ki so jih oni obhajali s črnimi zastavami. Vi vsi, ki mimo greste, ne pozabite, da so se celo vojno oni žalostili, ko smo se mi radovali, in oni so se radovali, ko smo se mi žalostili.

Ne bi jih bilo danes v Mariboru, da so zmagali oni in oni, ki so jih oni pozdravljali. Zato jih ne pozdravljamo mi. Boje se žara svobode, ki smo jo izbojevali proti njim: zato zbirajo svoje sile, da pripravijo zopet kraljestvo tme in sužnosti.

nas zjedničiti s Srbi na ta način, da na polju izobrazbe nazadujemo.

Sploh opazujemo, da se naše mesto menda namenoma zanemarija v Ljubljani. Nimamo niti enega zavoda, ki bi nudil višjo izobrazbo našemu ženskemu naraščanju in zdaj hočejo nam vzeti še to edino, kar smo že imeli. Ali smo prišli v svoji letargiji res že tako daleč, da bomo to pripustili? Tega naziranja je menda g. poverjenik Vrstovšek, ker si upa storiti kaj takega. A možu povemo, da se silno moti. Vsa napredna javnost se bode postavila kakor en mož proti takim kulturnim škandalom, kakor ga je zasnoval dr. Vrstovšek.

Vse merodajne činitelje pozivamo, da store svojo dolžnost v tem oziru. S prihodnjim šol. letom naj se odpre javno žensko učiteljsko. Če kdo hoče pošiljati svoje hčerke v samostan, svobodno mu, naj jih pošilja. Ravno tako svobodno in omogočeno pa mora biti, da se naša dekleta vzgojuje v javnih zavodih. Tega nam ne sme in ne more zabraniti nihče, pa čeprav se piše Vrstovšek.

Nemška tolovajstva v Špilju.

Od strani očividcev in prizadetih smo o tolovajstvih v Špilju zvedeli sledeče: Komaj so se naši umaknili iz Špilja, so Nemci od vseh strani kar v procesijah prihajali tja. Iz Strassa je prišla tudi godba. Ime Špilje na postaji je bilo takoj nadomeščeno s Spielfeld. Po poslopih so zaplapolale zopet frankfurterce — na čast ljubiteljem frankfurterice, ententni komisiji Dopoldne je bilo še mirno. Popoldne so se pričeli razgrevati vinski duhovi in ž njimi prva prigananja ondodnih Slovencev. Kaj se je zgodilo z župnikom, to ste med tem že zvedeli; eskorta nemških orožnikov ga je gnala do meje brez klobuka, ni pa bil bosonog, kakor se je govorilo. Razbijali so po gostilni Kašel in Plohel; slednjega so zvezali in pretepli. Lotili so se tudi gostilne Stelzer, čeprav jim je dal veliko pijače zastonj in je sicer bil vedno nemčur; ampak zahtevali so maščevanje, ker so tja zahajali naši častniki, katerih eden se je zaljubil v Stelzerjevo hči. Od naše posadke so ostali tam še trije: od finančne straže Klasinc in Blatnik, od železnice Hutmaher. Ko so te izsledili, so jih med vpitjem „Nieder mit windischen Hunden!“ dejansko napadli; najpreje so jim pustili raztrgati epaulete. Klasinc jim je ušel s kolesom, a so šli za njim in ga podrli na tla. Blatnik se je skrnil v peč, rešili so ga preoblečenega v civilni obleki, Hutmaherja so pretepli. Lotili so se tudi stare žene Krel, ker je imela na stanovanju finančno stražo. Govorilo se je, da so ostale Slovence pozaprl. Vse to divjanje je mirno gledala in trpela sloveča in dosedaj na naših shodih tako proslavljena ententna komisija, ki se na stroške Nemcev dobro zabava.

Dnevne vesti.

„Vse mesto je okrašeno“. Ugotovili smo, da je bilo do sinoči opolnoči po celem mestu razobešenih vsega vkup 53 zastav in zelenjem okrašenih 22 hiš, od teh večina le po par oken z ovenelim zelenjem in večinoma brez papirnih zastavic. Od 53 zastav jih visi 19 na cestnih mlajih, ki jih je dal magistrat na stroške mesta postaviti. 27 zastav je viselo na javnih hišah in sicer: 2 na okrajnem glavarstvu, 1 na realki, ostale na cerkvah, šolah, samostanih, magistratu in sploh na klerikalnih podjetjih. Na privatnih hišah je bilo vsega vkup samo 7 zastav; toda tudi te hiše so izrečno samo klerikalne oziroma ena (v Orožnovi ulici) je last madžaronskega izdajalca. Od 22 okrašenih

hiš je 12 javnih hiš in 10 privatnih; med te javne hiše spadajo samostani, škofijske palače magistrat ali sicer javna podjetja. Natančneje seznam prinesemo v pondeljkovi številki. O sinoči do danes opoldne so se zastave pomnožile še za 3 na javnih poslopih onkraj mosta (cerkev, farovž, šola). Nekaj zastav bo vlada vrinila še tekom današnjega dne uradom. Danes so okrasili še par večjih mlajev... in s tem je do danes „vse mesto okrašeno“.

Klerikalci se zgražajo. Od prevrata sem so se zlasti mariborski klerikalni listi odlikovali po naravnost ogabno-surovem načinu pisanja. Po naročilu od strani dr. Vrstovškega se je začelo tudi z osebnimi napadi, ki so po surovosti daleko prekašali šušteršičev način osebnega političnega boja. Ni je bilo številke, da bi klerikalci ne bili blatili naših mož. Mi smo se dosledno branili odgovarjati v istem tonu, kar nam je marsikateri naprednjak zameril. Tu in tam se je pa včasih vrinil kak ostrejši izraz in že so lopnili klerikalci po nas, čes da začnemo osebni boj. Medtem ko mrgoli vsaka stran njihovega časopisja samih osebnih napadov, sumničenj in natolcevanj, se zgražajo ti ljudje nad nami, če jim povemo tu in tam kako gorko. Strašno nam zamerjajo, da povemo par bridkih resnic o njihovem Orlu, češ da ni prav, da smo proti taki patriotski prireditvi. Toda vsak otrok ve danes v Mariboru, da je namen cele prireditve izključno samo strankarski. Stranka, ki je morala opustiti v Celju svoje tajništvo, ker nima tam nobenega posla več, in koje časopisna naklada pada dan na dan, je morala poseči po tem skrajnem sredstvu, da si zagigura še nekaj volilcev. In če take in enake resnice povemo, baje vodimo osebni boj.

Trifolium. Na komerzu orlovskih akademikov so se našli trije bratje, katere smo si že dolgo želeli videti skupaj, ker je to edino naravna njihova zveza. Habsburški škof Napotnik, priganjač avstrijskih vojnih posojil prof. Tominšek ter bivši nemškutar, glavar Lanjšič. Žal, da tudi gospodične Gusti ni bilo zraven. Nas veselijo, da so se zabavali »jugoslovanski« akademiki pod okriljem tega lepega trifolija in sedaj nič več ne dvomimo, da so res »jugoslovanski.« Mislimo pa, da bi hrvatske akademike bilo vseeno sram, če bi bili malo podrobneje poznali ta jugoslovanski, mariborski »krem«. Da je godba kljub temu intomirala »Hej Slovani« se je zgodila pač le pomotoma, kajti škof Napotnik je postal ves rdeč in je gledal pod mizo.

Nesrečen Orel. Kakor se nam poroča je danes iskal neki Orel pri roki pravice pomoči. Preteklo noč je prebil v družbi neke neznanke in ko se je proti jutru prebudil ni bilo več device, ž njo pa je izginila tudi denarnica s 6000 K. Nesrečnemu Orlu bi svetovali naj se v bodoče druži le z Orlicami.

En uspeh je pa le dosegel Orlovski tabor — pripravil je škof Napotnika, da je prvič govoril slovensko in prvič v življenju zaklical »Živio!« Bravo!

Vkorakanje sovražnikov. Ko gledamo te dni sprevide Orlov in njihovega trenu po našem mestu, se ne moremo ubraniti občutka, ki nas spominja na vkorakanje sovražnika v tuje mesto. Privatne hiše so mrke in neokrašene, ljudstvo se sicer ustavlja na ulicah in jih radovedno gleda ter se jim posmehuje, toda pozdravi jih ne nihče. Sami si morajo vpiti »Živio!«. Sami se morajo pozdravljati in sami odzdravljati. Naše zavedno prebivalstvo zasluži res vso pohvalo.

Črna armada iz Belgije, Anglije itd. Sinoči je dospela črna armada čukarije iz Belgije, Francije, Anglije, Švice itd. vseh vkup — 24. »Bog živi črno internacionalo!«

Včerajšnji vlaki iz Ljubljane, Hrvatske in Prekmurja so pripeljali 4500—5000 čukarije, večinoma v civilu, deloma v narodnih nošah, le malo pa v krojih. Ker jih izmed radovedne množice ni nihče pozdravil, so sami začeli kričati: »Bog živi katoliški Maribor!« Toda Bog je ostal tiho in »katoliški Maribor« — tudi.

Papeževa enciklika proti Orlom. Sotmišljenik nam piše: Na programu orlovskega tabora je tudi podoknica papeževemu odposlancu. S tem papeževim poslancom agitirajo povsod, toda pazite dobro kdo bo ta poslanec. Prepričan sem, da nameravajo zaigrati klerikalci veliko komedijo ali pa bodo serenado v zadnjem trenutku odpovedali. Zakaj? Ker je a priori izključeno, da bi mogel papež poslati orlom svojega poslanca. Nasi orli si samo domišljajo, da je papež naklonjen njihovi organizaciji. A temu ni tako. Papež orlovstvo obsoja. Ni še preteklo 10 let, kar je izdal ostro encliklo zoper orle, katera pa seveda ne sme biti slovenski javnosti znana. Čital sem jo leta 1912. Registrirali so jo takrat mnogi tuji listi, tako tudi češki »Vestnik Sokolský«. Papež se peča v te encikliki z duhovniki, ki sodelujejo pri orlovskih telovadnih društvih (Aquilae, species Dostali) in jim prepoveduje iz verskih ozirnov to obsojanje vredno delo. Značilno pa je, da papeževga »anathema sit« ni bilo čutili v posledicah in sedaj že celo javljajo udeležbo papeževga poslanca na taboru. Bodisi da se je papež izpremenil ali pa izrabljajo prireditelji tabora na nečeden način papeževu ime.

Capudra orlovska vzgoja mladine. Kako vzgaja Capuder svoj orlovski naraščaj, priča sledeči slučaj. Na hodniku v mariborski gimnaziji sta bila v razgovoru dva člana orlovskega naraščaja, ko pride mimo dijak, član sokolskega naraščaja, reče klerikalno vzgojeni fanatik napram svojemu tovarišu: »Vidiš, tega hudiča bi najraje ubili!« To je tako značilen dokaz, v kakem duhu surovosti in nestrpnosti vzgaja Capuder svojo nadebudo mladino, da je vsak komentar odveč.

Tudi monštranco za reklamo. Da bo čukovski dirndaj še bolj vlekli, so v izložbi Cirilove tiskarne za te dni razpostavili monštranco. Tudi nekateri nemškutarski trgovci (Pirhan) so svoje izložbe spremenili v oltarje.

Slika avstr. cesarja F. J. I. in jugosl. Orli. Kdor se dvomi, da naši Orli niso zavedni Jugoslovenci, naj gre v Strossmajerjevo ulico in se ustavi pred hišo orglarja in »prvega jugosl. izdelovalca glasovirjev« Josipa Brandla. Če pogleda na srednje izmed treh okrašenih oken, bo videl kot ozadje okrasa na čast »jugoslovenskim Orlom« veliko podobo uivšega največjega rablja Jugoslovenov, cesarja Franca Josipa I.

Hrvatski izdajica proslavlja »Orle«. Na vogalu Orožneve ulice v Strossmajerjevi ulici stoji ponosna palača, ki jo je kupil znan hrvatski izdajalec, madžaron, ki ga je Hrvatska izgnala iz domovine. Če se ne molimo, je bila to tista palača, ki je obisk regenta Aleksandra popolnoma ignorirala. Zdaj za čukarsko slavnost pa je ista palača na obe ulici vsa okrašena. Na takem okrašenju čestitamo našim »jugoslovenskim Orlom«!

Šuštersič, Hlinka, Frank to so sloveča imena, v katerih znamenju so se zbrali klerikalci na svoj I. slovanski orlovski tabor v Mariboru. Najgrša zloraba slovanskega imena, da si hujše pošien človek misliti ne more. No, pa kaj vsega klerikalci ne zlorabljajo v svoje nečedne namene! Propadajočemu klerikalizmu mora prihiteti na pomoč slovanstvo, o katerem pred in med svetovno vojno klerikalni denuncijanti nile niso hoteli ničesar slišati, marveč so naravnost divjali v besnosni proti vsemu, kar je le kolikaj spominjalo na slovanstvo. Zato pa nihče ne more zahtevati od narodno pošteno čutečega prebivalstva, da bi na čast Šuštersičijancem, Hlinkovcem ali Frankovcem najzlostnejšega slovesa razobešalo narodne

zastave ali okrašalo svoje domove. Pomagali bi samo profanirati slovansko ime. Sicer pa se udeležniki Orlovskega tabora sami najbolje zavedajo, kdo in kaj so. Ne upajo si dvigniti pri svojih klavernih pohodih po mestu oči ne navzgor ne na levo, ne na desno. Njihova slaba vest jim tega ne dopušča. In take junake, ki se zbirajo v imenu Šuštersiča, Hlinka in Franka, teh izrazitih Habsburgovcev, naj bi mi pozdravljali!

V cerkvi se je obesila? Sinoči se je po mestu razširila govorica, da se je neka ženska obesila za oltarjem v cerkvi sv. Magdalene in da skušajo to oskrumbo cerkve zatajiti, ker bi bili sicer morali cerkev takoj zapreti in jo v novo posvetiti. Naše tozadevne poizvedbe dosedaj te govorice niso mogle potrditi.

Hvaležnost ptujskih renegatov. Potnik iz Ptuja nam poroča: Med to vožnjo sem imel priliko se prepričati, kako dobro se godi našim renegatom v Ptuj. V našem vozu sta med drugimi sedela tudi dva trgovca, ki sta si neženirano privoščila Jugoslavijo. Zagotavljala sta sopotnikom, da se davčni uradniki pustijo podkupiti in da so Srbi zato povabili naše učiteljstvo v Beograd, ker se jim hočejo z navideznim gostoljubjem prikupiti samo zato, da bodo delali med ljudstvom reklamo za Srbe. Eden teh »Jugoslovenov« iz Ptuja je trgovec s papirjem, drugemu so svojčas zaprli trgovino, pa so mu jo zopet dovolili, zato pa iz hvaležnosti udriha javno po našem uradništvu in Srbih. V Ptuj bi bilo treba več radikalnega, narodnega dela, sicer bo sledilo kesanje — prepozno.

Nemška tolovajstva ob naši meji. Vzglede podivjane nemške tolpe v Špilju se naletujejo tudi ob meji po Slov. Goricah. Razvijajo se hiše onih, ki so dali stanovanje našim obmejnim stražam. Ljudstvo je do skrajnosti razburjeno in proklinja našo vlado, ki ni pravičnoprskrbela za varnost življenja in imetja in se v svoji brezglavnosti pustila kar čez noč izprazniti mejo in je zahtevala, da naše straže kapuste vse in odidejo. (Če bi se vlada v Ljubljani in njeni eksponenti v Mariboru brigali za varnost meje, kdo pa bo skrbel za čukovsko reklamo?)

„Čehoslovaška damska kapela“. Gost »Narodne kavarne« nam poroča: Tudi mene je zvalil na oknih kavarne nalepljeni naslov: »Čehoslovaška damska kapela« sem si mislil, t. j. moram kot Slovenec ogledati in poslušati. A že ko pogledam te obraze, se mi je zdelo, da ti obrazi niso nikdar niti videli Češke, še manj pa da bi bili tam rojeni; to so dunajski obrazi, morda niti pristni dunajski ne. Pa ne gre toliko za obraze, kolikor za godbo. O jej! Sami znani dunajski komadi! In te naj igrajo Čehinje? Ne, to ni mogoče! Radoveden, vprašam kapelnika, ki mi je neženirano natočil čistega vina: »Ich bin zwar Čech, aber als Musiker bin ich international und ich spiele, was mir einer beahlt.« In to izlorabo češkega imena mi mirno pripomni v »Narodni kavarni« v jugoslovenskem Mariboru?

Mestni magistrat potrebuje v študijke svrhe slike desnega dravskega brega in sicer pred zgradbo novega mostu. Posebno se želi slike ali fotografije, ki so bile napravljene s starega državnega mostu s pogledom proti magdalenski cerkvi. Posestniki takih slik in fotografij se vljudno naprošajo, da stavijo iste mestnemu stavbnemu uradu na razpolago proti poznejši vrnitvi.

Poročilo o cenah kruha je v toliko poravnati da morajo tehtati žemlje 5 dkg in ne 450—5 dkg. Cena ostane ista t. j. 70 vinarjev pri pekih, 80 vinarjev pa v kavnarnah in gostilnah.

Razglas glede popisovanja šoloobveznih otrok. Naznanja se v smislu § 22 nin. naredbe z dne 29. septembra 1905., števil. 13200, da se bo vršilo popisovanje v mestnem šolskem okolišu mariborskem stanujočih šoloobveznih otrok za šolsko leto 1920/21 od 8. avg. do 4. sept. t. l. od hiše do hiše. Starši in reditelji otrok, kateri so dovršili s 15. sept. 1920. šesto starostno leto, pa še niso prekoračili 14., naj imajo doma pripravljene rojstne, oziroma krstne liste otrok ter jih naj predložijo pri šolskem popisovanju. Gospodje hišni posestniki in hišni oskrbniki imajo dolžnost naznaniti šolsko popisovanje izvršujočim uradnim osebam imena strank, ki imajo šoloobvezne otroke, ali pa predložiti takšen seznam. V slučaju prijave nepravilnih ali vedoma krivih podatkov, kakor tudi opustitve prijave šoloobveznega otroka, se bo po postavnih predpisih postopalo kazenski. Mestni šolski svet v Mariboru, dne 28. julija 1920.

Občinski gospodarski urad bode v najkrajšem času izdal nove nakupovalne nazkaznice za sladkor. V to svrhu opozarja vse one hišne posestnike, koji niso še do danes izmenjali belih hišnih listov za rmene, da to nemudoma izvrše, in sicer najkasneje do vštelega 5. avgusta t. l. V protivnem slučaju izključilo se jih bode od predstoječe razdelitve sladkorja.

Ameriška prehranjevalna akcija v Mariboru prekine za dobo počitnic svoje delovanje s 1. avgustom. Razdelilo se je v zadnjih 9. tednih v 11. kuhinjah v mestu, Krčevini, Studencih in Pobrežju dnevno na preko 1700 otrokom in 115 doječim in nosečim ženam okrog 90.000 porcij mlečnega riža ali kakava z belim kruhom. Pokuhalo se je za to 336 kg kakava, 1075 kg sladkorja, 3780 kg steriliziranega mleka, 2016 kg riža in 8400 kg moke 00 za kruh. Razdelilo se je tudi 1650 kg izvršnega ameriškega mila. Vrednost tega blaga odgovarja 543.190 K in je bilo darovano od »American Relief Administration European Childrean's fund«. Skupno je ta ameriška pomožna akcija prispevala za otroke v državi SHS 1.856.000 kg mleka, 739.000 kg sladkorja, 232.000 kg kakava, 484.000 kg riža, 380.000 kg fižola, 50.000 kg masti in 66.000 kg mila dosedaj v vrednosti nad 200 milijonov kron. Da se je v Mariboru omogočilo kritje tekočih stroškov, gre pred vsem toplo zahvala »Slovenskemu ženskemu društvu«, ki je s prispevkom cvetličnega dneva v znesku 20.322 K znatno pripomoglo k rednemu delovanju posameznih kuhinj. Enako se moramo zahvaliti učiteljstvu vseh šol, ki je radevolje prevzelo vodstvo in nadzorstvo pri posameznih kuhinjah in žrtvovalo v ta namen svoj prosti čas.

Dobaya industrijske soli za obrtnike. Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani je dovoljena dobava desetih vagonov industrijske soli. Obrtniki, ki se za sol interesirajo naj prijavijo svojo potrebo uradu do 10. avgusta 1920.

Kriza in § 15 volilnega reda. Demokrati so hoteli nedemokracijo tega § popraviti s tem, da so predlagali, da naj se pasivna volilna pravica razširi po vzgledu modernih volilnih redov, ki so nastali po prevratu v Evropi, na vse uradništvo izvenzemski policijsko, toda parlament je po paroli radikalcev in klerikalcev ta predlog odbil. Nato so hoteli demokrati vsaj po etapah priti do demokratičnega volilnega reda in so predlagali, da naj se da učiteljstvu pasivna volilna pravica, če jo imajo že duhovniki, inženjerji, zdravniki in profesorji. Učitelji pa zlasti zagotavljajo, ker živijo med širokimi masami naroda in poznajo njegove težnje vsaj toliko, kolikor duhovniki. Ta predlog je navzlic protestom klerikalcev dobil večino, ker

8. avgusta 1920 zlet mariborske Sokolske župe v

Guštani, Koroško!

Pridite vsi!

je zanj glasovalo tudi 8 radikalcev. Ozlovoljen vsled tega poraza je izzval Protić krizo. Sedaj so se baje zedinili glede te sporne točke v tem smislu, da vzamejo tudi ostalim državnim uslužbencem pasivno volilno pravico. Če tudi to ne odgovarja demokratskemu naziranju, je vsaj bolj dosledno. Kako pridejo samo nekatere kategorije uradništva do tega, da smejo brez grotne škode kandidirati, druge pa ne? Če bi hotel kdo svojo pozicijo kot uradnik izrabljati, ima do tega učitelj gotovo manj priložnosti kakor profesor. In po vladnem predlogu bi profesor smel biti poslanec, učitelj pa ne. Ista pravica naj veja za vse! Seveda pa naj velja isto tudi za duhovnike, ki bi morali stati na vsak način nad strankami.

Zadnje vesti.

Vladna kriza.

Beograd, 31. julija. Protić, ki je v zadnjem času zopet izpodrinil Vesnića, je sedaj zvišal svoje zahteve ter posebno v vprašanju agrarne reforme zahteva neverjetno surovost, ki bi pomenila zločin nad kmetiskim ljudstvom posebno bosanskim. Med drugim zahteva, da se begom izplača najemnina (hak) za leta 1918—1920, kar bi pomenilo novih stroškov na račun države nad 320 milijonov kron. Dalje pa zahteva, da se mora že razdeljena zemlja vrniti veleposestnikom ter kmete pregnati. To prijateljstvo Protića, s katerim se druži Korošec, naj bi si zapomnili posebno slovenski kmetje. Vsled teh radikalno-klerikalnih nesramnosti, so pogajanja za novo vlado silno ogrožena. Radikalci in klerikalci pa hočejo očitno onemogočiti sestavo koncentracijske vlade. Včeraj je posredoval regent Aleksander, s kakim uspehom, še ni znano.

LDU Beograd, 30. julija. Danes dopoldne sta se sestala v ministrskem predsedništvu dr. Vesnić in dr. Davidović. Sestanek je bil informativnega značaja. V teku današnjega dne so se vršili uradni razgovori med obema parlamentarnima skupinama. Situacija se boljša in jo presojajo mnogi bolj optimistično kakor včeraj. Vsled intervencije regenta Aleksandra sta postali obe strani nekoliko popustljivejši. Upanje je, da bo Vesnić uspelo sestaviti koncentracijsko vlado.

Italijanski poraz v Valoni.

Položaj Italije pri Valoni je vedno slabši. Aliottijevi poskusi, da bi s posredovanjem vlade v Tirani vplival na albanske vstaše, so se popolnoma ponesrečili. Aliotti se je vrnil domov brez uspeha. Bitka med Albanci in Italijani za Valono je bila izredno srdita. Izgube so na obeh straneh ogromne. Italijani sami štejejo na tisoč mrtvih in ranjenih. Njihov položaj je tem obupnejši, ker razsaja v njihovih vrstah malarija in ne dobivajo več ojačenj iz Italije. Nacionalistično časopisje hoče italijanski poraz zakriti, socialistični listi pa ga odkrito priznavajo in napadajo vlado, da je toliko človeških življenj žrtvovala imperijalizmu vojaških in nacionalističnih krogov.

LDU Split, 30. julija. Potniki, ki so včeraj s parnikom »Almisa« došli iz Valone, pripovedujejo, da je od 10.000 italijanskih vojakov 8000 nesposobnih za vojno. Parnik »Baron Bruck« je peljal v Italijo 1000 italijanskih ranjencev. Došel je velik italijanski transportni parnik, ki je peljal vojaštvo proti jugu. Italijansko časopisje od 27. t. m. ne

prinaša še nobenega poročila o padcu Valone.

Albansko-italijanski napad na Črno goro.

LDU Beograd, 30. julija. V sredo večer je prekorajilo ob skadarskem jezeru okrog 1500 dobro oboroženih Albancev našo mejo in vdrlo na črnogorsko ozemlje. Albanci so izropali in požgali obmejne naselbine in ljudi, ki so jih dobili v roke, neusmiljeno poklali. Prodirali so naprej, dokler niso naleteli na naše čete, ki so jih ustavile. Vnela se je huda bitka, ki je preteklo noč še trajala, ker so se Albanci spretno zakopali in imajo s seboj močno artiljerijo, dočim so naši oddelki sedaj še slabi in oboroženi le infanterijsko.

Albance vodi Hasan Bušati, ki je poveljnik čet od Italije podpirane vlade v Tirani. Topovi in puške so italijanskega izvira. Nad pokrajino, kjer se je vršila bitka, so pluli italijanski aeroplani. Vse to opravičuje mnenje, da so podvzeli Albanci napad na naše ozemlje z odobrenjem in podporo italijanske vlade.

Rusko poljska vojna.

DKU Moskva, 30. julija. Na severo-zapadni in zapadni fronti stoje naše čete v širini 120 verst v vzhodni Galiciji ter žerejo sovražnika dalje. Na Krimu smo pregnali sovražnika do Orehovega.

DKU Moskva, 30. julija. Dne 29. t. m. smo zavzeli Ozowiec. Prediranje proti Lomsu se nadaljuje.

DKU Berlin, 30. julija. Ravnokar prejeto brezlična brzopletka iz Moskve poroča, da so se nocoj ob osmih pri Baranovičih sestali poljski in ruski delegati za premirje. Pogajanja so se začela takoj med tem pa prodira ruska armada nevzdržno naprej. Poljske čete so opustile vsak odpor. Umikajo se trumoma brez reda in discipline.

Turška mirovna delegacija.

DKU Pariz, 30. julija. (Wolff). Dasi-ravno je dospela sedaj semkaj turška mirovna delegacija, vendar se še ni postavil noben nov termin za podpis mirovne pogodbe.

Čehoslovaški dementi.

LDU Praga, 30. julija. Ministrstvo za narodno brambo javlja, da so poročila inozemskih listov o mobilizaciji čehoslovaške vojske neosnovana.

Vstaja v Mehiki.

DKU London, 30. julija. (Reuter.) Iz Mehike se poroča: Guverner južne Kalifornije polkovnik Cantu se je javno dvignil proti vladi. Vlada je odposlala proti njemu 30.000 mož. Polkovnik je protestiral proti temu ter izjavil, da se bodo njegovi ljudje postavili v bran.

Brazilijansko posojilo Avstriji.

DKU Buenos Aires, 30. julija. Kongres je dovolil avstrijski republiki posojilo 5 milijonov pesos.

Beograjski observatorij.

LDU Beograd, 30. julija. V kratkem pričnejo popravljati beograjski observatorij. Opreмили ga bodo z novimi aparati.

Razširjenje belgijske volilne pravice.

DKU Pariz, 30. julija. Belgijska zbornica je sprejela po ostri debati s 143 proti 4 glasovom § 47 ustave, po katerem se razširja volilna pravica na vse moške od 21. leta dalje. 25 poslancev se je absentiralo.

Sirija.

DKU Pariz, 30. julija. (Havas). Vsesnatu je odobral Millerand francosko politiko v Siriji ter zahteval kredit, ki je bil s 305 proti 84 glasovom odobren. Millerand je obenem izjavil, da bo Emir Faysal odstavljen.

DKU Pariz, 30. julija. (Havas). Po poročilu iz Bajrute je kolona Goubeau 23. t. m. vkorakala v Aleppo.

Razprava proti Boškiću.

LDU Sarajevo, 30. julija. Danes dopoldne se je razglasila razsodba v procesu sodnika Boškića, ki je obtožen, da je dal ustreliti 71 kmetov v Foči v letu 1914. Sodišče je obtoženca vsled pomankanja dokazov oprostilo, ker je glavno dokazno sredstvo, to je akt prekega sode, ki je v rokah senata, pomanjkljiv. Ta akt je bil nepopoln že leta 1916, ko je došel iz Foče bivšemu avstr. trdnjavskega sod. v Sarajevu v roke. V aktu velja, da je vsled kvalifikacije soudeležbe na oškodovanju avstrijske vojne sile z orožjem ni dokazana. Državni pravdnik se z obsodbo ni zadovoljil, ampak je vložil ničnostno pritožbo. Bošković ostane do končne javne razsodbe v preiskovalnem zaporu.

Borzna poročila.

LDU Dunaj, 30. julija. Berlin 450, Curih 2900; valute; nemške marke 448, romunski lei —, levi —, švicarski franki —, francoski franki 12.75, lire 9.00, angleški funti 6.15, dolarji 165, rublji 290; v prostem prometu: Zagreb 245—262, Budimpešta plačilo v denarju poštne hranilnice ali v žigosanih kronah 102 do 115, Praga 373—393, Varšava in Krakov 90 do 102, čehoslovaške krone, pettisočaki 375—395, manjši bankovci 376—400, novi dinarji 975 do 1025.

LDU Curih, 30. julija. (Borza). Berlin 13.80, Newyork 587, London 21.90, Pariz 44.75, Milan 31.25, Praga 11.75, Beograd 31.25, Zagreb 7.75, Budimpešta 3.40, Varšava 2.95, Dunaj 3.42, avstrijske žigosane krone 3.50.

LDU Beograd, 30. julija. (Borza). Valute: 20-din. v zlatu 24'10—24'20, angleški funti 73—74, francoski franki 125—, dolarji 18—18'60, italijanske lire 114—115, levi 42—43, romunski lei 48'50—49, nemške marke 46—46'50, drahme 250—270, čehoslovaške krone 39—40, avstrijske krone 12'50—13; devize: Pariz 125—128, London 65—67, Berlin 45'50—46, Dunaj 10'10—10'25, Praga 40—41'50.

Šport.

Grazer Amateure — Rapid (Maribor) 5:2 (3:2). V sredo se je vršila ob pol 19. uri na Rapidovem prostoru v Ljudskem vrtu prijateljska tekma imenovanih klubov. Žalibog je neugodno vreme prekrizalo našim sporinikom račun. Deževalo je venomer in igrišče se je preivorilo v veliko mlako. Kdor pozna Rapidov prostor, ve, da se v dežju na tem igrišču, ki je vecidel brez trave, ne more razvijati nogomet in tudi najboljša tehnika ni mogla priti do veljave. Kljub temu se amaterji kazali stremiljenje po dobri kombinaciji v napadalni vrsti, katere se pa je vsled neugodnega vremena le slabo posrečila. Oba kluba, posebno amaterji, sta igrala z močno rezervo. Graški golman vsled poškodb, ki jih je zadobil v borbi z Ilirijo, ni mogel nastopiti, a tudi njegov naslednik ni bil slab. Bilo pred golom je bilo največ krivo neuspehom.

Nova trgovina z železnino Pinter & Lenard

Na debelo!

v Mariboru, Aleksandrova cesta 32.

Na drobno!

Velika zaloga železa, valjanca, žičnikov, žice, krampov, lopat, vil, sekir, stavbeno kovanje, kovanje za mobilije, raznovrstno orodje, kuhinjske posode in vseh v to obrt spadajočih predmetov po najnižji ceni.

Za obilen obisk se priporoča

PINTER & LENARD.

3-2

Desno krilo je igral celo amater iz naraščaja. Levi back je obdržal tudi pri tem neugodnem vremenu svojo lepo igro in močne strele. Rapid je igral z veliko požrtvovalnostjo in kril s tem svoje nedostatke v igri. V prvi polovici je igra močno variirala. Zdaj je bila premoč na eni, zdaj na drugi strani. V drugi polovici pa se je graško moštvo ojačilo in pogosto ogrožalo Rapidov gol, katerega je vratar prav dobro branil. Kotov je bilo le malo. Na splošno rezultat ni odgovaljal razmerju sil in le neugodnemu vremenu in močni rezervi je pripisovati rezultat, ki so ga dosegli amaterji v Mariboru. Sodnik Friedau zadovoljiv, publike okoli 150 (mimogrede omenjeno samih strastnih sportnikov.) Nekaj dobrega je imela tekma, namreč: vstopnina je bila prosta.

Gospodarstvo.

Uvoz ameriških strojev. Velike tvornice kmetijskih strojev v Severni Ameriki in sicer Walter Wood Co., Oliver Chilled Plon E. Works, Minerspolil Steel & Machinery Co. in American Seeding Machine Co., hočejo seznaniti kmetovalce naše kraljevine z gospodarskimi stroji vsake vrste kakor se rabijo v Severni Ameriki. Dočim je v Evropi besnela vojna in se je proizvodnja kmetijskih strojev malodane ustavila, je Severna Amerika delala s polno paro in dosegla v izdel. kmet. strojev tako dovršenost, da nadkriljuje glede mnogih strojev tovarniške izdelke vseh drugih narodov. Med temi stroji je mnogo popolnih novosti, ki pri nas še niso znane, na pr. motorni stroji za manjša posestva, ki popolnoma nadomeščajo danes drago vprego, moderni mlatilni stroji, stroji za cepljenje koruzne slame itd. Gori omenjene tvornice hočejo te in vse druge kmetijske stroje dati brezplačno v poskušnjo takim kmetijskim združenjem, društvom in poedincem kateri jih hočejo resno poskusiti in uspeh strokovnjaški ugotoviti. Zadruga Zveza kot članica Glavnega združenega saveza v Beogradu prevzela je nalogo da v svojem področju posreduje med interesi in ameriškim tovarnarji in prosi vse svoje članice, kakor tudi druge kmetijske korporacije, društva in poedince, da ji naznanijo čimprej katere stroje bi želeli za poskušnjo. Stroške dopreme iz Zagreba, kjer vodi Glavni savez celo akcijo po hrvatsko-slavonskem gospodarskem društvu, nosi adresat, v slučaju vrnitve pa nosi stroške odpošiljatelj. Prevzemalec stroja nima druge obveznosti nego to, da stroj vestno preskuša, ga ohrani v dobrem stanju in naznani najkasneje v enem mesecu uspeh preskušnje Zadrugi Zvezi v Celju. Na željo zainteresiranih jih obišče po možnosti tudi inženir ali monter; na vsak način pa bo obiskoval monter zadruga in društva. Ti obiski se bodo za preskuševalce izvršili brezplačno. Stranke, katere bodo želele stroje obdržati, jih bodo dobile po originalni nabavni ceni. Da ne bode situosti pri povravilih, se uredi v Zagrebu velika popravilnica. Pripomniti je le še, da morejo gori omenjene tvrdke zobaviti vse vrste kmetijskih strojev na pr. da oranje, sejanje, košnje, mlattev, mletev, pripravljanje krme, za vinogradništvo in sadjarstvo itd. Ker je pri nas silno pomanjkanje kmetijskih strojev, bi bilo želeli, da bi naša okrožnica našla veliko odziva. Zadruga Zveza v Celju.

Pohorec:

Slomškar.

(Maribor 29. julija 1920).

*Pač „Slomškarji“ smo spretni mi,
po temi vemo romati,
če butnem v čelo ali nos —
odlikovanje je ponos —
povsod dokažem in povem:
Iz Rima romar sem.*

*Kaj čemo, — človek je slabost,
nazaj — naprej — povsod bridkost,
povsod prepad in — v pekel pot,
nikjer ni človek varen zmot;
zato nam v varstvo je odbran:
vešč župnik in kaplan.*

*Halol — tovariši, naprej,
„Slomškova zveza“ vam povej
resnico, — kaži pravo pot,
da duša jasna se odtod
povspela bo v nadzvezdni vrt —
ki drugim je zaprt!*

*V Slomškovi zvezi boš opran,
če tudi poln si grešnih ran.
Odpustke se pri nas dobi —
„Najvišji“ v Rimu jih deli, —
in če bi sicer vzel te vrag,
tu bo zveličan vsak!*

*Voliti te ne sme nikdó,
seve, to malo bo hudó,
ko čevelj žuliti bo jel,
besede ti ne boš imel,
pa v zbornico saj bo poslan
in branil te — kaplan.*

*Učiteljica! — hajd, naprej,
velike sreče se zavej:
vešč župnik, pa „zauber“-kaplan
varuhom tebi bo odbran,
na zemlji boš imela raj,
kaj še — na vekomaj!*

*Tako, — zdaj pa po blagoslov,
da boj naš zmage bo gotov,
pred nami stopa naj opat,
poln leska njega je ornat!
Kako pač srečen biti smem —
da 'z Rima romar sem!*

Glose k Orlovskemu taboru.

I.

Za vse lepo in vzvišeno dovzetni Jože Kirer, orožniški štražmešter v pokoju in svak šentpeterškega župnika je podaril Orlovskemu taboru polovnjak vina. Predlagali bi, da mu dr. Somrek kot prvoboritelj „Svete vojske“ pripne dne 1. avgusta na Glavnem trgu slovesno medaljo v znak protialkoholnih zaslug. V svojem govoru pa naj bi mu kot božji namestnik povedal, da bi storil bolje, če bi to vino dal svojim viničarjem in delavcem mesto cne godlje, s katero jih sedaj napaja.

II.

„Slovenski gospodar“ pozivlja kmete okoličane, naj bi o priliki Orlovskega tabora prižgali kresove. Mi pa mislimo, da bi bilo bolje, da bi dali ta drva ubožcem in revežem, ki pozimi ne bodo imeli s čim kuriti. Čuke bi ti kresovi samo motili, ker kot ponočne ujede ne ljubijo svetlobe ter bi se pred njo morali skriti v kaka gnezdeca, kjer se vale angelci.

III.

Dekan iz Hoč pridno meri mariborske ulice, radovedni smo, kdo pase sedaj njegove ovčice. Ko je šel včeraj v Kopališki ulici mimo berača, ki je pobožno molil ter ga prosil milodarov, se je obrnil v stran. Za Orle pa je seveda brez obotavljanja odprl svojo rejeno mošnjo.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na koledvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristanišna ulica 2.

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglaste naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Ali ste že čuli najnovejše?

„Kaj pa?“ — „Da mislijo vsi trgovci, gostilničarji in obrtniki inserirati v

Mariborskem delavcu

ker tako dosežejo gotovo najboljši uspeh.“

„Potem pa inserirajva še mi dve, tetka!“

Mala oznanila.

Koncipijenta tudi začetnika sprejme takoj dr. Ivan Zabukovšek, odvetnik, Šmarje. 2-2

Iščem za svojega šoferja v bližini Meljske ceste primerno sobo ali posteljo. Ponudbe Meljska cesta 37. 3-2

Išče se stanovanje s hrano za dva boljša desetletna dijaka iz Gradca za mesec avgust in september. Ponudbe na upravo. 2-2

Dva sušilna „Föhn“-aparata, 210 volt, za damski salon se prodaja. Vprašanja: V. Mali, damski salon, Maribor, Šolska ulica 3. 2-2

Išče se stanovanje v boljši hiši za dijaka iz 4. letnika učiteljskega. Ponudbe na upravo »Mar. delavca«. 3-2

Rujava spalnica z mramorjem se prodaja. Vprašanja: Maistrova ulica 12, II. nadstropje, desno.

Krasno posestvo

v bližini Maribora za prodati. Cena 1.300.000 kron. Vpraša se pri oskrbniku Franjo Korent, Maribor, Smetanova ulica 48. 4-4

Pristna žima za žimnice

se dobi najcenejše pri 3-3

Josip Rosenberg, Maribor

Traverze za prodati!

2 kom. U željezo, profil 30, dolžina 9'65	
2 " nosilca (träger) " 26, " 9'65	
1 " " " " 24, " 5'10	
1 " " " " 18, " 5'10	

Vprašati: 2-2

Gjuro Valjak, kavarna „Central“, Maribor

Zastopstvo tovarne klobukov

Valentin Maček v Domžalah

se nahaja

2-2

v Mariboru, Slovenska ulica št. 15.

Sprejema v popravilo, čiščenje, barvanje itd. vsakovrstne damske in moške klobuke ter naročila na nove.

Cene brez konkurence!

Postrežba točna!

Inserati

„Mariborskem delavcu“

Imajo vedno

velik uspeh!

Ne zamudite torej ugodne prilike!

Ure vseh vrst

zlatnina in srebrnina po niž. cenah!

Popravila vsa v to stroko spadajoča se izvršujejo točno in ceno pri urarju

Lovrencu Stojec, Maribor
3-3 Aleksandrova cesta št. 30.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda

Tempel vrelec, namizna voda

Styria vrelec, medicinska voda

Donatski vrelec, medicinska

:: voda najmočnejše vrste ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah. Pojasnila daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogška Slatina.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnosti za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomščekov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Maribor
dne 29. avgusta 1920!

„LANA“

tekstilna tovarna d. z. z o. z.
Zgoša, p. Begunje, Slovenija

izdeluje

nogavice, jopiče, svitre in vse druge pletenine iz bombaža in volne.

Ima poseben oddelk za izdelovanje delavskih nogavic.

Kupuje vsako množino domače in inozemske volne.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Pluj.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči računa s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesčni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.

Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čke, nakaznice in akreditive.

Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predlaga na vrednostne papirje in blago.

Izvršuje vse bančne transakcije.

Najlepši nedeljski izlet z izletniškim vlakom na Koroško

Klopinsko jezero.

Za izvrstno oskrbo skrbi hotel „Klopinsko jezero“.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Ali ste že pristopili

Jugoslovenski Matici?

